

[Viggo Starcke.]

selve den konservative ordfører, det ærede medlem hr. Aksel Møllers tale, hvor det ærede medlem selv brugte ordet „degne“ om de konservative. Hvorfor brugte det ærede medlem egentlig udtrykket „degne“, som er hentet fra eventyret om Lille Claus og Store Claus? Det har næppe været for at glæde de ærede medlemmer hr. Poul Clausen og hr. Clausen (Olufskjær); det har snarere været, fordi degnen som bekendt kravlede ind til bondemandens kone, når venstrebonden ikke var hjemme.

Ellers er det mest bemærkelsesværdige resultat af denne debat, at socialdemokratiet gennem udtalelser både af sin ordfører forleden dag og af den højtærede statsminister for tiden har opgivet socialismen og afsværget Karl Marx og alle hans gerninger. Det betyder, at den socialdemokratiske politiske filosofi ligger som et ombløst cirkustelt. Er det ikke at gabe meget højt, når man vil sluge både socialisme og liberalisme i een mundfuld? Med en omfattende rotationsbevægelse på 360 grader forsøgte den højtærede statsminister at omfatte samtlige standpunkter i eet eneste filosofisk favntag. (*Statsministeren* [Hans Hedtoft]: Grundskylden var med!). Ja, men bare diplomatfrakken ikke revner i ryggen. Vi er alle en slags socialister, citerede statsministeren med den ene hånd; vi er alle en slags liberalister, deklamerede han med den anden hånd; begge påstande er et paradoks, erklærede han, men de dækker alligevel noget af en politisk realitet. Jo, de dækker den realitet, at demokratiet er ved at gå i opløsning. Det er blevet en udflydende, geléagtig goble uden profil, uden struktur, uden principper. Det er det, der ødelægger folkestyret og giver parlamentslede. Der er stadig en forskel på ret og uret, på sandt og usandt. Den højtærede statsminister sagde — jeg beder om tilladelse til et lille citat —:

„Der er et svælg mellem socialdemokratiet og socialismen i Østeuropa“
..... eller ord af samme indhold.

Hvis den højtærede statsminister igen vil gabe højt og sige „A“, vil enhver kunne se, at han endnu er lidt rød i svælg. Det er derfor, han har smerter ved synkebevægelse, når han prøver at være politisk altædende. Den højtærede statsminister mente f. eks.,

at andelsbevægelsen var en slags socialisme. Det er den ikke. Det er en frivillig bevægelse, som man frivilligt kan tilslutte sig, hvis man vil, i modsætning til de kollektive ordninger, man anvender i socialistiske lande, hvor man bruger tvang og statsstyre.

Den højtærede statsminister sagde: ja, selv det ærede medlem hr. Starcke er jo med sin grundskyld en god socialist af hel revolutionært format. Og det ærede medlem hr. Aksel Larsen har i dag sagt det endnu stærkere. Hertil er at sige, at grundskyld ikke er socialisme. Grundskyld er en liberal foranstaltning, som bevarer ejerens frie rådighedsret over ejendommen, som grundfæster ejendomsretten, hegnretten, salgsretten, testationsretten. Det er ganske modsat den socialistiske løsning af jordspørgsmålet, sådan som vi har set i kommunistiske lande, hvor det netop er staten, der bestemmer, hvordan jorden skal bruges, og hvor det er staten, der overtager jorden. Grundskyldskommissionen — dette til oplysning for det ærede medlem hr. Aksel Larsen — forespurgte for nogle år siden i Rusland, hvordan man der bedømte en grundskyldsreform, og fik det svar fra Rusland, at den var udenfor enhver sammenligning med det kommunistiske princip.

Til sidst talte statsministeren også om restforbundets Manchesterliberalisme. Under Manchester-liberalismen erobrede England en verden gennem frihandel og fri konkurrence. Under arbejdersocialismen har det næsten ruineret et imperium. Men fordi den oprindelige Manchesterliberalisme ikke omfattede en løsning af samfundets grundspørgsmål, jordspørgsmålet, blev Manchesterliberalismen ikke til den frigørelse af prolerariatet, som Richard Cobden og John Bright ønskede. Men de var opmærksom på spørgsmålet, og henimod slutningen af sit liv skrev Richard Cobden i et brev til John Bright nogle ord, som jeg gerne vil have lov til at citere:

„Og lad mig sige det her: jeg er af hele mit hjerte enig med Dem i det faste forsæt at angribe jordmonopolet i alle dets rødder og forgreninger både her, i Irland og i Skotland.“

I en af sine sidste taler sagde Cobden:

„I, der skal frigøre jorden, vil komme til at gøre mere for jeres land end vi, der frigjorde handelen.“